

TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2008 m. balandžio 17 d.*

Byloje C-456/06

dėl *Bundesgerichtshof* (Vokietija) 2006 m. spalio 5 d. Sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2006 m. lapkričio 16 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Peek & Cloppenburg KG

prieš

Cassina SpA,

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas K. Lenaerts, teisėjai G. Arestis, R. Silva de Lapuerta, E. Juhász ir J. Malenovský (pranešėjas),

* Proceso kalba: vokiečių.

generalinė advokatė E. Sharpston,
posėdžio sekretorius M.-A. Gaudissart, skyriaus vadovas,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2007 m. lapkričio 15 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Pee & Cloppenburg KG*, atstovaujamos advokato A. Auler,

— *Cassina SpA*, atstovaujamos advokato A. Bock,

— Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos E. Ośniecka-Tamecka,

— Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos H. Krämer ir W. Wils,

susipažinęs su 2008 m. sausio 17 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo (OL L 167, p. 10) 4 straipsnio 1 dalies aiškinimu.

- 2 Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant ginčą tarp *Peek & Cloppenburg KG* (toliau – *Peek & Cloppenburg*) ir *Cassina SpA* (toliau – *Cassina*) dėl viešo baldų, kurie, *Cassina* nuomone, pažeidžia jos išimtinę platinimo teisę, pateikimo ir ekspozicijos.

Teisinis pagrindas

Tarptautinė teisė

- 3 Pasaulinės intelektinės nuosavybės organizacijos (PINO) autorių teisių sutartis (WCT) ir PINO atlikimų ir fonogramų sutartis (WPPT), priimtose 1996 m. gruodžio 20 d. Ženevoje, Europos Bendrijos vardu buvo patvirtintos 2000 m. kovo 16 d. Tarybos sprendimu 2000/278/EB (OL L 89, p. 6).

4 WCT 6 straipsnyje „Platinimo teisė“ nustatyta:

„1. Literatūros ir meno kūrinių autoriai turi išimtinę teisę suteikti leidimą padaryti jų kūrinių originalus ar kopijas viešai prieinamus, juos parduodant ar kitaip perduodant nuosavybėn.

2. Nė viena šios Sutarties nuostata neapriboja Susitariančiųjų Šalių laisvės prireikus nustatyti tokias sąlygas, kuriomis būtų taikomas šio straipsnio 1 dalyje numatytos teisės išsėmimas pirmą kartą pardavus ar kitaip perdavus nuosavybėn kūrinio originalą ar jo kopijas autoriui leidus.“

5 WPPT 8 straipsniu „Platinimo teisė“ atlikėjams suteikiama išimtinė teisė leisti daryti savo atlikimų, įrašytų į fonogramas, originalus arba jų kopijas viešai prieinamus, juos parduodant ar kitaip perduodant nuosavybėn.

6 WPPT 12 straipsnyje numatoma analogiška fonogramų gamintojų teisė.

Bendrijos teisė

7 Direktyvos 2001/29 9–11, 15 ir 28 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„9) Kiekvienas autorių teisių ir gretutinių teisių derinimas turi būti grindžiamas aukšto lygio apsauga, nes tokios teisės yra labai svarbios intelektinei kūrybai. Jų apsauga padeda užtikrinti kūrybingumo palaikymą ir plėtojimą autorių, atlikėjų, prodiuserių, vartotojų, kultūros, pramonės ir apskritai visuomenės labui. <...>

10) Kad autoriai ar atlikėjai galėtų tęsti savo kūrybinį ir meninį darbą, už savo darbo naudojimą jie turi gauti teisingą atlyginimą; jį turi gauti ir prodiuseriai, kad galėtų finansuoti šį darbą. <...>

11) Griežta, veiksminga autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugos sistema yra vienas iš pagrindinių būdų užtikrinti, kad Europos kultūra gautų būtinų lėšų kūrybai ir gamybai, o meno kūrėjai ir atlikėjai išlaikytų nepriklausomumą ir orumą.

<...>

15) 1996 m. gruodį Pasaulinės intelektinės nuosavybės organizacijos (PINO, angl. k. WIPO) iniciatyva surengtoje diplomatinėje konferencijoje buvo priimtos dvi naujos tarptautinės sutartys <...> (WCT) ir (WPPT), skirtos atitinkamai autorių teisių apsaugai ir atlikėjų bei fonogramų gamintojų apsaugai. <...> Šia direktyva taip pat siekiama įgyvendinti kai kuriuos naujus tarptautinius įsipareigojimus.

<...>

28) Autorių teisių apsauga pagal šią direktyvą apima išimtinę teisę kontroliuoti kūrinio, užfiksuoto materialioje laikmenoje, platinimą. Teisių turėtojui Bendrijoje pirmą kartą pardavus kūrinio originalą ar jo kopijas, arba kai originalas ar jo kopijos yra parduodamos jam leidus, išnaudojama teisė kontroliuoti to objekto perpardavimą Bendrijoje. <...>“

8 Šios direktyvos 4 straipsnyje „Platinimo teisė“ nustatyta:

„1. Valstybės narės nustato autoriams išimtinę teisę leisti arba uždrausti bet kokią viešą jų kūrinių originalo ar jo kopijų platinimą parduodant ar kitais būdais.

2. Kūrinio originalo ar kopijų platinimo teisė nėra laikoma išnaudota Bendrijoje, išskyrus tuos atvejus, kai teisių turėtojas Bendrijoje pirmą kartą tą objektą parduoda ar kitaip perleidžia jo nuosavybę arba tai daroma jo sutikimu.“

- 9 1992 m. lapkričio 19 d. Tarybos direktyvos 92/100/EEB dėl nuomos ir panaudos teisių bei tam tikrų teisių, gretutinių autorių teisėms, intelektinės nuosavybės srityje (OL L 346, p. 61) 1 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta:

„1. Vykdydamos šio skyriaus nuostatas, valstybės narės suteikia 5 straipsnyje numatytą teisę leisti arba uždrausti nuomoti ir teikti panaudai autorių kūrinių originalus ir kopijas <...>.

2. Šioje direktyvoje „nuoma“ reiškia perdavimą naudoti tam tikram laikui, siekiant tiesioginės ar netiesioginės ekonominės ar komercinės naudos.“

- 10 Direktyvos 92/100 9 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „Valstybės narės (atlikėjams, fonogramų gamintojams, pirmųjų filmo fiksacijų gamintojams ir transliuojančiosioms organizacijoms) suteikia išimtinę teisę leisti visiems naudotis (saugomais) objektais ir jų kopijomis juos parduodant arba kitu būdu, toliau tekste vadinamą „platinimo teise““.

- 11 Direktyva 92/100 buvo panaikinta 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/115/EB dėl nuomos ir panaudos teisių bei tam tikrų teisių, gretutinių autorių teisėms, intelektinės nuosavybės srityje (OL L 376, p. 28). Joje analogiškai pateikiamos pirmiau nurodytos Direktyvos 92/100 nuostatos.

Nacionalinė teisė

- ¹² 1965 m. rugsėjo 9 d. Autorių teisių įstatymo (Urheberrechtsgesetz) (BGBl. I, 1965, p. 1273) 15 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Autorius turi išimtinę teisę naudoti savo kūrinį materialia forma; ši teisė apima:

<...>,

platinimo teisę (17 straipsnis),

<...>“.

- ¹³ Šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Platinimo teisė – tai teisė viešai pateikti arba paleisti į prekybą kūrinio originalą arba kopijas.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- ¹⁴ *Cassina* gamina minkštus baldus. Jos kolekciją sudaro pagal Charles-Édouard Jeanneret, vadinamojo *Le Corbusier*, projektus pagaminti baldai. Tarp jų yra „LC 2“ ir

„LC 3“ serijų foteliai ir sofas bei „LC 10-P“ stalų serija. *Cassina* yra sudariusi licencijos sutartį dėl šių baldų gamybos ir pardavimo.

- 15 *Peek & Cloppenburg* visoje Vokietijoje turi moteriškų ir vyriškų drabužių parduotuvių. Vienoje iš savo parduotuvių klientams įrengtoje poilsio zonoje ji pastatė kelis „LC 2“ ir „LC 3“ serijos fotelius ir sofas bei „LC 10-P“ serijos staliuką. Savo padalinio vitrinoje *Peek & Cloppenburg* kaip dekoraciją pastatė „LC 2“ serijos fotelį. Šiuos baldus pagamino ne *Cassina*, o be pastarosios sutikimo Bolonijoje (Italija) įsikūrusi bendrovė. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo žiniomis, valstybėje narėje, kurioje šie baldai buvo pagaminti, tuo metu nebuvo suteikta autorių teisių apsauga.
- 16 Manydama, kad taip *Peek & Cloppenburg* pažeidžia jos teises, *Cassina* kreipėsi į *Landgericht Frankfurt* (Frankfurto apygardos teismas), prašydama įpareigoti šią bendrovę nutraukti minėtus veiksmus ir suteikti *Cassina* informaciją, be kita ko, apie minėtų baldų platinimo kanalus. Be to, *Cassina* paprašė priteisti žalos atlyginimą.
- 17 *Landgericht Frankfurt* patenkinus *Cassina* prašymą ir apeliacinės instancijos teismui iš esmės palikus galioti pirmosios instancijos sprendimą, *Peek & Cloppenburg* pateikė kasacinį skundą *Bundesgerichtshof* (Federalinis aukščiausiasis teismas).
- 18 Šis teismas nurodo: kadangi *Cassina* turi išimtinę platinimo teisę 1965 m. rugsėjo 9 d. Autorių teisių įstatymo 17 straipsnio prasme, jo sprendimas priklauso nuo atsakymo į klausimą, ar pirmiau nurodyti *Peek & Cloppenburg* veiksmai pažeidė šią teisę.

- 19 Teismo nuomone, platinimas paprastai konstatuotinas tuomet, kai kūrinio originalas arba kopijos už įmonės vidaus sferos ribų pateikiami visuomenei perleidžiant nuosavybę arba valdymą. Šiuo atžvilgiu gali pakakti valdymo perleidimo tik tam tikram laikotarpiui. Tačiau kyla klausimas, ar kaip viešą platinimą kitu nei parduodant būdu Direktyvos 2001/29 4 straipsnio 1 dalies prasme reikia kvalifikuoti ir tokius veiksmus, kai autorių teisių saugomos reprodukcijos tampa prieinamos visuomenei neperleidžiant jų nuosavybės arba valdymo, taigi neperleidžiant faktinės disponavimo jomis teisės, šias reprodukcijas – kaip pagrindinėje byloje – pastatant prekybos patalpose paprasčiausiai klientams naudotis.
- 20 Be to, *Bundesgerichtshof* kelia klausimą, ar vien kūrinio reprodukcijos demonstravimas parduotuvės vitrinoje, nesuteikiant teisės ja naudotis, taip pat yra viešo platinimo minėtos nuostatos prasme forma.
- 21 Teismo nuomone, taip pat neaišku, ar EB 28 ir 30 straipsniuose nustatyti laisvo prekių judėjimo apsaugos reikalavimai pagrindinės bylos aplinkybėmis neapriboja šios platinimo teisės įgyvendinimo.
- 22 Šiomis aplinkybėmis *Bundesgerichtshof* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:
- „1. a) Ar tuomet, kai tretiesiems asmenims suteikiama teisė naudoti autorių teisių saugomų kūrinių reprodukcijas, jei perleidžiant naudojimo teisę

teisė faktiškai disponuoti reprodukcijomis neperleidžiama, darytina prielaida dėl bet kokio viešo platinimo kitu (nei parduodant) būdu <...> Direktyvos 2001/29 4 straipsnio 1 dalies prasme?

- b) Ar platinimas Direktyvos 2001/29 4 straipsnio 1 dalies prasme egzistuoja ir tuomet, kai autorių teisių saugomų kūrinių reprodukcijos demonstruojamos viešai, tretiesiems asmenimis nesuteikiant naudojimosi jais teisės?

2. Jeigu į pirmąjį klausimą bus atsakyta teigiamai:

Ar laisvo prekių judėjimo apsauga galėtų prieštarauti platinimo teisės įgyvendinimui nurodytais atvejais, jei reprodukcijoms, demonstruojamoms valstybėje narėje, kurioje jos pagamintos ir paleistos į apyvartą, autorių teisių apsauga nesuteikiama?“

Dėl prašymo atnaujinti žodinę proceso dalį

- ²³ Raštu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2008 m. kovo 7 d., *Cassina*, remdamasi Teisingumo Teismo procedūros reglamento 61 straipsniu, paprašė atnaujinti žodinę proceso dalį generalinei advokatei pateikus išvadą. *Cassina*, be kita ko, teigė, kad generalinė advokatė savo išvadą grindė daugeliu klaidingų argumentų, neteisingai įvertino Teisingumo Teismo praktiką ir neatsižvelgė į visas svarbias ginčo aplinkybes. Todėl ji pageidavo pateikti Teisingumo Teismui papildomos informacijos.

- 24 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad nei Teisingumo Teismo statutas, nei jo Procedūros reglamentas nenumato galimybės šalims pateikti pastabas dėl generalinio advokato išvados (be kita ko, žr. 2006 m. kovo 30 d. Sprendimo *Emanuel*, C-259/04, Rink. p. I-3089, 15 punktą).
- 25 Tačiau Teisingumo Teismas *ex officio* generalinio advokato siūlymu arba šalių prašymu gali priimti nutartį dėl žodinės proceso dalies atnaujinimo pagal Procedūros reglamento 61 straipsnį, jeigu jis mano, kad žodinė proceso dalis nebuvo pakankamai aiški arba kad byla turi būti sprendžiama remiantis šalių neaptartais argumentais (be kita ko, žr. 2003 m. lapkričio 13 d. Sprendimo *Schilling ir Fleck-Schilling*, C-209/01, Rink. p. I-13389, 19 punktą ir 2004 m. birželio 17 d. Sprendimo *Recheio – Cash & Carry*, C-30/02, Rink. p. I-6051, 12 punktą).
- 26 Tačiau Teisingumo Teismas, išklausęs generalinę advokatę, mano turintis visą informaciją, kuri jam reikalinga atsakyti į pateiktus klausimus.
- 27 Todėl nereikia atnaujinti žodinės proceso dalies.

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo a ir b punktų

- 28 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pirmojo klausimo a ir b punktuose iš esmės klausia, ar viešo kūrinio originalo arba jo kopijos platinimo

kitu nei parduodant būdu sąvoką Direktyvos 2001/29 4 straipsnio 1 dalies prasme reikia aiškinti taip, kad ji apima teisės padaryti autorių teisių saugomų kūrinių reprodukcijas viešai prieinamas suteikimą, jei perleidžiant naudojimo teisę teisė faktiškai disponuoti reprodukcijomis neperleidžiama, bei šių reprodukcijų viešą demonstravimą, nesuteikiant naudojimosi jomis teisės.

29 Nei Direktyvos 2001/29 4 straipsnio 1 dalyje, nei jokiaje kitoje šios direktyvos nuostatoje pakankamai tiksliai neapibrėžiama autorių teisių saugomo kūrinio viešo platinimo sąvoka. Tačiau ji aiškiau apibrėžta WCT ir WPPT sutartyse.

30 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką Bendrijos teisės aktai, esant galimybei, turi būti aiškinami atsižvelgiant į tarptautinę teisę, visų pirma tuomet, kai tokiais teisės aktais siekiama įgyvendinti Bendrijos sudarytą tarptautinį susitarimą (be kita ko, žr. 1998 m. liepos 14 d. Sprendimo *Bettati*, C-341/95, Rink. p. I-4355, 20 punktą ir 2006 m. gruodžio 7 d. Sprendimo *SGAE*, C-306/05, Rink. p. I-11519, 35 punktą).

31 Neginčijama, kad Direktyva 2001/29, kaip išplaukia iš jos 15 konstatuojamosios dalies, siekiama Bendrijos mastu įgyvendinti Bendrijos įsipareigojimus pagal WCT ir WPPT sutartis. Tokiomis aplinkybėmis minėtos direktyvos 4 straipsnio 1 dalyje pateiktą viešo platinimo sąvoką, esant galimybei, reikia aiškinti atsižvelgiant į šiose sutartyse pateiktas sąvokas.

32 WCT 6 straipsnio 1 dalyje platinimo teisė, kuria naudojasi literatūros ir meno kūrinio autoriai, apibrėžiama kaip išimtinė teisė suteikti leidimą padaryti jų kūrinių

originalus ar kopijas viešai prieinamus, juos parduodant ar „kitais būdais“ pateikiamos tokios pačios platinimo teisės, kuria naudojasi atlikėjai ir fonogramų gamintojai, apibrėžty. Taigi reikšmingose tarptautinėse sutartyse platinimo sąvoka būtinai siejama su nuosavybės perdavimu.

33 Kadangi šiame kontekste Direktyvos 2001/29 4 straipsnio 1 dalies nuostatoje numatytas platinimas „parduodant ar kitais būdais“, šią sąvoką, atsižvelgiant į minėtas sutartis, reikia aiškinti kaip platinimo formą, apimančią nuosavybės perdavimą.

34 Tokia išvada gaunama ir aiškinant atitinkamas WCT ir Direktyvos 2001/29 nuostatas dėl platinimo teisės išsėmimo. Jis numatytas WTC 6 straipsnio 2 dalyje, kuri jį sieja su tais pačiais veiksmais, kurie nurodyti šio straipsnio 1 dalyje. Taigi WCT 6 straipsnio abi dalys sudaro visumą, kurią reikia aiškinti kartu. Todėl šiose abiejose nuostatose aiškiai kalbama apie nuosavybės perdavimą apimančius veiksmus.

35 Direktyvos 2001/29 4 straipsnio 1 ir 2 dalių struktūra atitinka jomis perkeliama WTC 6 straipsnio struktūrą. Kaip ir WTC 6 straipsnio 2 dalyje, šios direktyvos 4 straipsnio 2 dalyje numatytas kūrinio originalo arba kopijų platinimo teisės išnaudojimas pirmą kartą šį objektą pardavus ar kitaip perleidus jo nuosavybę. Kadangi minėtu 4 straipsniu perkeliama WTC 6 straipsnis ir kadangi šį 4 straipsnį, kaip ir WTC 6 straipsnį, reikia aiškinti kaip visumą, Direktyvos 2001/29 4 straipsnio žodžiai „kitais būdais“ turi būti aiškinami tokia prasme, kuri jiems suteikiama šio straipsnio 2 dalyje, t. y. kaip apimantys nuosavybės perdavimą.

- 36 Iš to, kas išdėstyta, išplaukia, kad į viešo kūrinio originalo arba kopijos platinimo kitu nei parduodant būdu sąvoką Direktyvos 2001/29 4 straipsnio 1 dalies prasme patenka tik tokie veiksmai, kurie apima šio objekto nuosavybės perdavimą. Tačiau, vadovaujantis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo pateikta informacija, taip akivaizdžiai nėra pagrindinėje byloje nagrinėjamų veiksmų atveju.
- 37 Reikia pabrėžti, kad, priešingai nei tvirtina *Cassina*, šių išvadų teisingumas nepanaikinamas Direktyvos 2001/29 9–11 konstatuojamosiomis dalimis, pagal kurias autorių teisių derinimą reikia grįsti aukšto lygio apsauga, autoriai turi gauti teisingą atlyginimą už kūrinių naudojimą ir jų teisių apsaugos sistema turi būti veiksminga ir griežta.
- 38 Iš tiesų ši apsauga gali būti įgyvendinama tik laikantis Bendrijos teisės aktų leidėjo sudarytų sąlygų. Todėl Teisingumo Teismas neturėtų kurti naujų teisių autorių naudai, nenumatytų Direktyvoje 2001/29, ir taip išplėsti jų kūrinio originalo arba kopijos platinimo sąvoką taip, kad ji būtų platesnė, nei numatė Bendrijos teisės aktų leidėjas.
- 39 Prireikus būtent pastarasis galėtų pakeisti intelektinės nuosavybės apsaugos taisykles, jei manytų, kad galiojanti teisė neužtikrina pakankamai aukšto lygio autorių apsaugos ir kad tokiam naudojimui, koks nagrinėjamas pagrindinėje byloje, turi būti reikalaujama autoriaus leidimo.

40 Dėl tokių pačių motyvų negalima pritarti *Cassina* argumentams, pagal kuriuos kūrinio originalo arba kopijos platinimo sąvoką reikia aiškinti plačiai dėl to, kad pagrindinėje byloje nagrinėjami veiksmai yra netinkami, nes autoriaus teisių turėtojas negavo atlyginimo už savo kūrinio, saugomo pagal valstybės narės, kur naudojamos kopijos, teisės aktus, kopijų naudojimą.

41 Todėl į pirmąjį klausimą reikia atsakyti taip, kad viešo kūrinio originalo arba kopijos platinimo kitu nei parduodant būdu sąvoka Direktyvos 2001/29 4 straipsnio 1 dalies prasme būtinai apima šio objekto nuosavybės perdavimą. Todėl nei vien galimybės padaryti autorių teisių saugomų kūrinių reprodukcijas viešai prieinamas suteikimas, nei šių reprodukcijų viešas demonstravimas nesuteikiant naudojimosi jomis teisės nėra tokio platinimo forma.

Dėl antrojo klausimo

42 Kadangi į pirmąjį klausimą buvo atsakyta neigiamai, į antrąjį klausimą atsakyti nereikia.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

43 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

Viešo kūrinio originalo arba kopijos platinimo kitu nei parduodant būdu sąvoka 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo 4 straipsnio 1 dalies prasme būtinai apima šio objekto nuosavybės perdavimą. Todėl nei vien galimybės padaryti autorių teisių saugomų kūrinių reprodukcijas viešai prieinamas suteikimas, nei šių reprodukcijų viešas demonstravimas nesuteikiant naudojimosi jomis teisės nėra tokio platinimo forma.

Parašai.